

EU:sta yritysverotuksen uudistaja — Visio Suomen roolista

SAK:n, Akavan, STTK:n, JHL:n ja Kepan kannanotto 14.5.2018

Kansainvälisen yritysverotuksen periaatteet suunniteltiin lähes sata vuotta sitten. Samaan aikaan liiketoiminnasta on tullut globaalia, mutta verotus ei ole pysynyt muutoksessa mukana. Nykyinen tapa verottaa jokaista monikansallisen yrityksen osaa erikseen on auttamatta vanhentunut. Se avaa oven aggressiiviselle verosuunnittelulle ja heikentää verotuksen ennakoitavuutta. Suomi menettää aggressiivisen verosuunnittelun vuoksi satoja miljoonia euroja vuosittain. Veropohjan rapautuminen on uhka kansalaisten hyvinvoinnille ja turvallisuudelle.

Osa valtioista, myös Euroopan unionin sisällä, houkuttelee yrityksiä siirtämään voittoja Suomen kaltaisista maista tarjoamalla alhaisen tai olemattoman verotuksen esimerkiksi korko- ja rojaltiluolille. Monikansalliset yritykset hyötyvät rikkinäisestä järjestelmästä kotimaisten toimijoiden kustannuksella. Aggressiivinen verosuunnittelu vääristää kilpailua, sillä osalla yrityksistä on mahdollisuus välttää veronmaksua. Samanaikaisesti yhteisöverokannat ovat romahtaneet. Euroopan maissa yritysten voittoja verotetaan nyt yli puolet kevyemmin kuin vuonna 1980. Euroopan unionin jäsenmaat hyötyvät pääsystä sisämarkkinoille, mutta haitallinen verokilpailu nakertaa verotuloja.

Hyvinvointi Suomessa ja muualla maailmassa turvataan parhaiten varmistamalla, että yritykset maksavat voitoistaan veroa jatkossakin. Suomen valttikortteja ovat koulutettu työvoima, hyvä infrastruktuuri ja laadukkaat julkiset palvelut. Pärjätäkseen kansainvälisessä kilpailussa Suomen tulee nimenomaan kehittää näitä, ei osallistua köyhdyttävään kujanjuoksuun kohti nollaverotusta. Yhteisöveron puolustaminen on myös oikeudenmukaisuuskysymys, sillä se torjuu eriarvoisuutta. Jos yritykset maksavat vähemmän veroja, kerätään tulot palkansaajilta ja kuluttajilta. Tämä heikentäisi ostovoimaa ja hidastaisi kasvua.

Suomen tulee vaikuttaa aktiivisesti siihen, että Euroopan unioni on suunnannäyttävä yritysverotuksen uudistamisessa. Sen lisäksi tarvitaan globaalia yhteistyötä, johon kaikilla mailla on tasavertainen mahdollisuus osallistua. Globaali eriarvoisuus on uhka myös Euroopalle. Suomen tulee edistää YK:n roolin vahvistamista kansainvälisen verotuksen uudistamisessa.

1. Kohti yhdistettyä veropohjaa.

Suomen tulee edistää yhteisen yhdistetyn yritysveropohjan käyttöönottoa, sillä se lakkauttaisi rajat ylittävän aggressiivisen verosuunnittelun EU:ssa sekä lopettaisi haitallisen yritysveropohjilla kilpailun. Muutos laskisi yritysten kustannuksia, kun yritykset kohtaisivat ainoastaan yhden yhtenäiset säännökset nykyisen 28 maan erilaisen verojärjestelmän sijaan.

Yhteisen yhdistetyn yritysveropohjan käyttöönotto tarkoittaa, että monikansallisia yrityksiä aletaan verottaa yhtenä yksikkönä niin, että koko konsernin voitot ja tappiot lasketaan yhteen ja verotulot jaetaan maiden kesken sen mukaan, missä arvioidaan arvon syntyneen.

Olemme tietoisia, että arvon synnyinpaikan määrittely on haasteellista. Euroopan komissio on esittänyt unioniin mallia, jossa veropohjan jaossa otetaan huomioon työntekijöiden, työvoimakustannusten, varallisuuden ja myynnin sijainti. Esitetty malli on kompromissi, eikä siten ole kaikilta osin Suomen toiveiden mukainen. Tästä huolimatta Suomen tulee olla jatkoneuvotteluissa rakentava. On harhaanjohtavaa perustaa arviot yhteisen yhdistetyn yritysveropohjan käyttöönoton hyödyistä ja haitoista nykytilaan. Ne tulee suhteuttaa vaihtoehtoon, jossa vähitellen Suomen mahdollisuus verottaa monikansallisia yrityksiä jatkuvasti heikkenee.

2. Vähimmäistaso yhteisöverolle.

Yhteinen yhdistetty yritysveropohja pysäyttäisi veropohjilla kilpailun, mutta ei rajoittaisi yhteisöverokantojen syöksykierrettä. Euroopan unionissa alin nimellinen yhteisöverokanta on Unkarissa, joka laskee veroprosentin hiljattain yhdeksään. Komissio ei ole vielä esittänyt minimiyhteisöverokantaa, mutta Saksan ja Ranskan johtajat ovat ilmaisseet sille tukensa. On aika panna tuhoisalle kilpajuoksulle piste. Suomen tulee edistää minimiyhteisöverokannan käyttöönottoa EU:ssa.

3. Yritysverotukseen avoimuutta.

Suomessa tilinpäätökset ovat julkisia, mutta näin ei ole kaikkialla. Monikansallisten yritysten verovastuullisuudesta on tällä hetkellä mahdotonta saada kokonaiskuvaa. Avoimuuden edistäminen lisäisi yritysten tilivelvollisuutta ja ehkäisisi aggressiivista verosuunnittelua. Suuria monikansallisia yrityksiä tulee edellyttää julkaisemaan maakohtaiset tiedot esimerkiksi työntekijöiden määrästä, voitosta, liikevaihdosta ja maksamista tuloveroista. Suurimmat yritykset on jo velvoitettu toimittamaan maakohtainen raportti Verohallinnolle.

Suomen tulee edistää julkista maakohtaista raportointia sekä EU:ssa että kansallisesti. Valtion enemmistöomisteisten yhtiöiden veroraportointivaatimuksia on päivitettävä vastaamaan Verohallinnolle annettavaa maakohtaista raporttia.